

[Valdemar Sørensen.]

Medlem Hr. J. Chr. Jensen talte om for lidt siden. Først om Arkitektuddannelsen, som jeg ønsker det ærede Medlem al muligt Held til at faa lagt om i et mere frugtbart Spor, end den aabenbart er inde i for Tiden. Man har vel sjælden oplevet en Periode, hvor der bygges saa grimt og upraktisk for Mennesker, der skal bo i de Huse, der opføres. For Tiden gaar der, i Dag eller i Gaar, rundt i Dagspressen et Billede af en Rækkehusbebyggelse ude paa Nordkanten. Det ligner Stalde eller en Række Dyrebure i en mindre zoologisk Have. De virker for saa vidt befrugtende paa Hjemmelivet, som man skynder sig hjem og ikke tør gaa ud igen for ikke at se dem udefra, men det kan vel ikke være hele Meningen med Byggeriet. Jeg ønsker, som sagt, at det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen maa faa Held til at sætte en Bevægelse i Gang, som kan give Arkitekterne et andet Blik for de Ting, som de skal præsentere for os.

Det andet Forhold, jeg ønsker at dvæle et Øjeblik ved, er den Lov, vi gennemførte i Fjor om Statens Bygningsvæsen, om hvilken der nu gaar det Rygte, siger man i Departementerne, at det er et rent Omsvøbsdepartement. I og for sig kunde det siges at være glædeligt, at man i den røde Bygning har det skarpe Blik for, hvad der kan kaldes Omsvøb, men jeg maa have Lov til at sige, at naar Loven blev, som den blev, var det netop, fordi de forskellige Departementer ikke vilde slippe den Indflydelse, man havde paa Byggeriet under de paagældende Ministerier, saaledes at alt, hvad der er af Omsvøb i den Lov, der blev gennemført, i Virkeligheden kommer af, at man satte alle Hjul i Bevægelse for at bevare Indflydelsen. Det er det, der nu gør Loven til noget af det, man afskyer og sætter Rygter i Gang om, nemlig et Omsvøbsdepartement. Jeg synes, at man skylder de Udvalgsmedlemmer, der var med til at udarbejde Loven, og som maatte finde sig i, ganske vist ikke godvilligt, at Loven fik den Form, at yde dem denne Retfærdiggørelse.

I øvrigt vil jeg gerne beskæftige mig med det Røre, som i den sidste Tid igen er opstaaet omkring Huslejlovgivningen. Det er ikke underligt, at det er sket, for skal den Beskyttelse mod vilkaarlige Opsigelser fra Grundejernes Side, som den gældende midlertidige Huslejlov yder Lejerne af Boliger og Forretningslokaler — ikke dem alle sammen, men langt den største Del af dem — holdes i Kraft ud over 1. Juni 1943, saa

maa Lovforslag om Lovens Fornyelse vedtages i indeværende Rigsdagssamling.

Der knytter sig omfattende Interesser af saavel samfundsmæssig som privatøkonomisk Art til denne Lovgivning. Den betyder en hel Del for Bevægelsen i de Pristal, der regulerer Lønningerne, og er herved af Vigtighed for den almindelige økonomiske Politik i Landet; men for Grundejerne er den unægtelig, ligesom Prisloven for Handelen, en ubehagelig Foranstaltning, og det er derfor meget forstaaeligt, at Københavns Grundejerforening i god Tid har startet en kraftig Propaganda for at faa den ophævet eller i det mindste ændret til mest mulig Fordel for Medlemmerne.

Man har samlet sine Ønsker i tre korte Punkter. Det ene af dem gaar ud paa, at Grundejerne forlanger de Rettigheder, de har i Henhold til den almindelige Lov om Leje af 23. Marts 1937, tilbage. Det, man tænker paa her, er Hovedbestemmelsen om, at Grundejerne kun hvert tredie Aar har Adgang til mod Lejerens Ønske at opsiges hans Lejemål eller at forhøje Lejen. Det vil altsaa sige, at efter Loven har Grundejerne denne Ret til at opsiges hvert tredie Aar, og det er denne Ret, man nu forlanger tilbage.

Det andet og det tredie Punkt kan man vist slaa sammen. Jeg er ikke i Stand til at nævne dem helt nøjagtigt, men de gaar ud paa, at man ønsker den midlertidige Lov revideret med Forbedringer for Grundejerne for Øje, og at man navnlig ønsker den Dækning af Udgiftsstigningen, som andre Erhverv i Landet har faaet ved de Ordninger, der er truffet for dem.

Hvis Punkt 1 gennemføres, behøver man ikke at tale om de to andre Punkter, for saa er det økonomiske Spørgsmaal løst for Grundejernes Vedkommende. Hvis man nu, hvor de beskyttede Lejeperioder for de 90 pCt. af Hovedstadens Lejerbefolkning er udløbet eller udløber inden 1. Juni 1943, hæver den Lovgivning, der i Dag beskytter Lejerne, saa er Lejerne under en Bolignød, hvor det ikke er muligt at skaffe sig anden Lejlighed, hjemfaldne til det, man med et smukt liberalt Ord kalder „frivillige Overenskomster“, gaaende ud paa, at man imod Lejeforhøjelse faar Lov til at blive boende i Lejlighederne. Man kan sige sig selv, hvad en saadan Situation vilde betyde under de nuværende Forhold. Jeg skal ikke beskæftige mig mere med de fremtidige Perspektiver, men blot sige, at det vilde være noget, som var helt uføreneligt med den økonomiske Politik, som ellers drives fra den høje Regerings Side,